

Jan Otčenášek

Romeo, Julie a tma

Literární druh:

Epika

Literární žánr:

Novela

Literární forma:

Próza

Časoprostor:

2. sv. válka; 1942; Praha

Kompozice:

Chronologická

Téma:

Setkání dvou mladých lidí; tajné skrývání; strach z prozrazení; rostoucí láska mezi nimi; poukázání na kruté pronásledování židů; protest proti fašismu; poukázání na „rasové“ problémy

Charakteristika hlavní postavy:**Ester**

Mladá židovská dívka; cílevědomá; odvážná; milá; dcera lékaře; její rodina poslána do Terezína; z lásky k Pavlovi se rozhodne obětovat

Pavel

Student; obětavý; starostlivý; bojující se lží, kterou tají před rodiči, které má tak rád

Postavy:

Pavlovi rodiče – starostliví, obětaví, milují svého syna

Čepek – tovaryš, pomáhá Pavlovi

Rejsek – udavač, záporná postava knihy

Jazyk a styl:

Spisovná, hovorová čeština; hrátky se slovy; vytváření napětí; slang; nespisovná slova; přímá, nepřímá řeč; vnitřní monology

Zkrácený Děj:

- Pavel potká v parku Ester
- Začne se s ní bavit → Ester se mu svěří se svými problémy
- Pavel ukryje Ester v místnosti za otcovou dílnou
- Chodí jí navštěvovat; nosí jí jídlo; povídají si...
- Zamilují se do sebe → plánují budoucnost
- Pavel lže Ester o venkovních okolnostech (atentát na Heydricha...)
- Jednou večer ji přistihne v dílně tovaryš Čepek → poví to Pavlovu otci
- Chtějí Ester přestěhovat na venkov
- V noci před odjezdem se ozývají výstřely → opilý Rejsek se snaží prozradit Ester
- Vše vyjde, ale Ester se nemůže se vším smířit → Vybíhá ven a je zastřelena

Děj:

Student Pavel má část maturity za sebou → za odměnu si koupí lístek do kina (má rád filmy), ale před filmem má ještě čas tak se jde projít po parku. Usedne na lavičku a později si všimne, že vedle něj sedí dívka a pláče. Za začátku jí nevěnuje pozornost a myslí si, že je nehezká.

Později se s ní dává do řeči, dívka se mu svěruje se svým osudem. Že je židovka, že její rodiče jsou v Terezíně (a ona věří, že stále naživu) a ona se měla dnes ráno dostavit na vlak do pracovního tábora.

Pavel ji nabízí úkryt v jeho místnosti (kterou mu věnoval otec; vedle jeho krejčovské dílny) a dívka se stěhuje do malého útulného pokojíku. Zde však musí dodržovat přísná pravidla (nesvítit v noci, nedělat hluk, neukazovat se u okna atd.) a Pavel ji sem chodí navštěvovat kdykoliv může. Nosí jí sem jídlo, knížky a snaží se, aby byla šťastná. Jídlo musí krást doma potají (nechce se rodičům svěřit, bojí se o ně, dochází k rozporu mezi nimi), anebo kupovat za peníze, které získává prodejem svých věcí, které měl dřív tak rád, ale teď mu přijdou zbytečné a malicherné oproti tajemství které musí střežit.

Ester a Pavel se do sebe zamilují, plánují společnou budoucnost, svěřují si své sny, vypráví si o své minulosti (především Ester vzpomíná na kamarádku Jitku, školu, kterou měla tak ráda, tancování s tatínkem v obýváku, a první lásku Jarka).

Venku mimo pokojík houstne atmosféra (atentát na Heydricha) Pavel však nechce Ester znepokojovat a proto kdykoliv se ho na to zeptá, vyhýbavě odpoví nebo lže (za ukrývání židů hrozí všem přistiženým smrt, dlouhé seznamy popravených, i jednoho hudebníka z domu, ale Ester se to dovídá potají z radia v pokojíku).

Jednou večer se jde do krejčovské dílny umýt, přistihne ji tam tovaryš Čepek a ten dává zprávu krejčímu (otec Pavla, a je z toho špatný, ale úzkostlivě to musí s Pavlem tajit před nemocnou matkou a domluví se na přestěhování Ester na venkov).

Ester už to v malém pokojíku nemůže déle vydržet (po nocích, a když tam Pavel není, potichu brečí, ze strachu z budoucnosti, o Pavla atd.) proto Pavel slibuje, že ji odveze na venkov, kde bude v bezpečí.

V noci před odjezdem se však v domě ozývají výstřely a opilý kolaborant Rejsek buší na dveře od pokoje a křičí na celý dům, že je tam židovka, později jde i dovnitř (pomáhá Čepek), aby ji neobjevil, vše vyjde, dívka se však nemůže smířit s tím, že by se kvůli ní někomu něco stalo → Vybíhá ven na ulici, utíká a potom klesne do trávy (byla zastřelena skoro okamžitě německými vojáky).

Jan Otčenášek (1924 – 1979)

Československý spisovatel; scenárista; autor mnoha filmových scénářů a povídek; publikoval v novinách (Literární noviny, Květy, Plamen, Rudé právo...); prozaik; rozhlasové hry

Období:

Poválečná literatura

Další díla:

Byl jednou jeden dům – televizní scénář

Občan Brych – román

Lásky mezi kapkami deště

Další autoři:

Bohumil Hrabal – Ostře sledované vlaky

Milan Kundera – Žert

Ota Pavel – Jak jsem potkal ryby